

Гордана Јосимов, професорка разредне наставе

ОШ „Васа Живковић“, Панчево

josimov.gordana@gmail.com

Професионални развој учитеља

Често се дешава да се просветни радници жале на то како су нове генерације деце „немогуће, непослушне, немотивисане,...“ и како је „много тешко радити са њима“, и да „ништа није као некада када се знало ко је ко, када су се поштовали ауторитети...“.

Заиста: много се тога променило у школама - генерално. Шта је узрок томе? Можемо предпоставити: родитељи се мање баве децом, више су одсутни од куће, деци су од малих ногу доступни разноврсни, занимљиви садржаји, па им школа није довољно инспиративно место као некада. Ту су и рачунари, играце, многобројни ТВ канали који нуде информације и занимације. Повећан је и број деце која су окарактерисана као хиперактивна, имају тешкоће са одржавањем пажње, дислексијом, дисграфијом, дискалкулијом, поштовањем школских правила, агресивношћу... Инсистира се на афирмацији и поштовању дејчјих права у свим областима живота, па и у школи. Нови Закон о основама система образовања и васпитања (2009. год.) је увео инклузивно образовање (ИО), па се омогућава ученицима са тешкоћама у развоју и њиховим родитељима да одаберу школу за коју сматрају да ће најбоље подстицати развој детета. Индивидуални образовни план је предвиђен као вид подршке, поред талентоване деце, и за дете које из било ког разлога има потешкоће и заостаје у раду у односу на већину ученика. Основно образовање учитеља, са друге стране, не даје потребна знања за рад са децом са тешкоћама у развоју којима је потребна додатна подршка у савлађивању градива. Због свих ових ситуација које су узроковане друштвеним променама, наставницима је понекад тешко да се снађу у учионици.

Дугогодишња пракса у нашој земљи је била да је наставник, од када добије диплому, довољно компетентан да ради свој посао све до краја каријере. Због интензивног напретка друштва и технологије, то је постало немогуће. Уколико желе да буду успешни, наставници треба да иду у корак са новим добом, јер ако се деца мењају, неминовне су и професионалне промене оних који се њима баве. Наставници су приморани да иновирају своју праксу. *Доживотно учење* је заједнички именилац различитих облика учења како би се побољшала компетентност наставника.

Неопходно је да се ми, као учитељи, информисемо о савременим тенденцијама у образовању. Али, то нико не може да уради уместо нас. *Лични активизам* подразумева мотивацију и иницијативу сваког учитеља да стекне нова сазнања, да чита стручну литературу, похађа семинаре у складу са својим потребама, и да се активира у оквиру стручног друштва како би имао могућност хоризонталног учења.

Једна од најактивнијих професионалних организација је Савез учитеља Србије који ради на томе да његови чланови успешно и квалитетно реализују наставни процес усклађен са савременим стандардима живота и неформалним образовањем деце. Кроз своје манифестације „Зимски сусрети“ и „Сабор учитеља“, Савез учитеља Србије информисе учитеље о најновијим актуелностима у образовању и законским регулативама. Ови сусрети су места где се размењују примери добре праксе и тако се долази до формирања нових професионалних компетенција. Стручни часопис „Учитељ“, са одабраним темама доприноси бољем сагледавању тенденција у образовању.

Сензибилисање учитеља за реализацију инклузивног образовања отпочело је још 2005. год, када је организовано 15 семинара на ову тему, које је похађало 450 полазника широм Србије. Током 2010. год. су у сарадњи са Министарством просвете, организовани семинари „Инклузивно образовање и индивидуални образовни план (ИОП)“ за све стручне тимове за инклузивно образовање из школа Србије, а потом трибине у 100 градова под називном „Сви у школу, будућност за све“. Кроз пројекат „Подрика имплементацији Закона о образовању“ у организацији 10 локалних учитељских друштава је реализован семинар „Креирањем индивидуалних планова до инклузивне праксе“ и оформљени су тимови за инклузивно образовање као вид подршке практичарима и родитељима, а све у циљу квалитетне реализације наставе за сваког ученика.

Оно што је неоспорно, а то је да увођење инклузивног образовања захтева већа методичка знања и педагошке вештине руковођења одељењем. Неопходно је усклађивати наставу према различитим способностима ученика, диференцирати приступ, прилагођавати задатке, развијати критичко мишљење и правити стални трансфер знања. Осмишљавање задатака који су у складу са интересовањима ученика омогућава поспешивање мотивације и ефикасност напредовања сваког у складу са индивидуалним могућностима.

Све ово захтева обимнију припрему наставника за час, прикупљање знања из одређених области, израду ИОП-а, креирање диференцираних наставних материјала, практиковање групног и рада у паровима, реализацију пројектне наставе и др. Све у свему – захтева потпуну другачију организацију наставног рада. За све су то потребна савремена

Të gjithë në shkollë, ardhmëria për të gjithë!
Svi u školu, budućnost za sve!

Savore anë shkollë, avutnipe për savore! Irány az iskola, mindannyiunk jövője!

методичка знања, јер се у противном, чују питања: „Како да ја организујем наставу у одељењу у коме се налази и ученик који се образује по ИОП-у?“ или „Ако се посветим једним детету, да ли ће остали бити ускраћени?“.

Ослушкивање потреба својих ђака и стручно усавршавање учитеља у складу са тим довешће до тога да школа поново добије свој примат најпрестижнијег места за учење, васпитавање и социјализацију, да постане место у коме се сва деца добро осећају, на које радо иду, и кога се увек радо сећају.